

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2987

Vragen van de leden **Voordewind** (ChristenUnie), **Van der Staaij** (SGP) en **Van Helvert** (CDA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de mensenrechtensituatie in Eritrea n.a.v. de excommunicatie van patriarch Antonios van de Eritrees-Orthodoxe Tewahedo-kerk en de gedwongen sluiting van katholieke klinieken in het afgelopen jaar* (ingezonden 7 mei 2020).

Antwoord van Minister **Blok** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 3 juni 2020).

Vraag 1

Bent u bekend met de situatie van patriarch Antonios van de Eritrese Orthodoxe Tewahdo Kerk en de andere geestelijken, gelovigen die in de Eritrese gevangenissen vastzitten, zonder enige vorm van proces of contact met de buitenwereld?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u bereid om in bilateraal en multilateraal verband druk uit te oefenen op de Eritrese overheid om deze gevangenen vrij te laten, mede gezien het feit dat patriarch Antonios op zeer hoge leeftijd is en ieder moment in gevangenschap kan komen te overlijden?

Antwoord 2

Nederland kaart in bilateraal en multilateraal verband geregeld de slechte mensenrechtensituatie in Eritrea aan en roept Eritrea op om vrijheden, waaronder de vrijheid van religie en levensovertuiging, te respecteren. Recent heeft Nederland nadrukkelijk zijn zorgen geuit over de situatie van patriarch Antonios bij de Eritrese ambassadeur in Brussel die mede-geaccrediteerd is in Nederland.

In multilateraal verband heeft Nederland door de jaren heen aandacht gevraagd voor de structurele problemen in Eritrea; het ontbreken van een Grondwet, beperkingen aan vrijheid van meningsuiting, vereniging en religie, de langdurige nationale dienstplicht en de praktijk van willekeurige arrestaties en martelingen. In de VN Mensenrechtenraad spreekt Nederland consequent

¹ Website KRO-NCRV, 29 augustus 2019, «Kritische patriarch Antonios geëxcommuniceerd» (<https://www.kro-ncrv.nl/katholiek/nieuws/kritische-patriarch-antonios-geexcommuniceerd>).

zorgen uit over de slechte mensenrechtensituatie in Eritrea en pleit Nederland voor verlenging van het mandaat van de Speciaal Rapporteur voor de mensenrechtensituatie in Eritrea. Ook de EU roept, mede dankzij inzet van Nederland, Eritrea op om de mensenrechten, waaronder vrijheid van religie en levensovertuiging, te respecteren. Dit gebeurt in de VN Mensenrechtenraad en via politieke dialoog met Eritrea (in het kader van de artikel 8 dialoog).

De huidige Eritrese autoriteiten, die er voor hebben gekozen om de relaties met de buitenwereld op een laag niveau te houden, tonen zich overigens weinig gevoelig voor druk in bilateraal of multilateraal verband. Het aantal diplomatieke instrumenten dat hiervoor kan worden ingezet – zonder het leven van de Eritrese bevolking nog moeilijker te maken dan het al is – is daarom beperkt.

Vraag 3

Bent u ervan op de hoogte dat de Eritrese regering in het afgelopen jaar onder meer 22 katholieke klinieken onder dwang heeft gesloten?² Bent u bereid hierover opheldering te vragen bij de Eritrese autoriteiten?

Antwoord 3

Ja. Op 12 juni 2019 hebben de Eritrese autoriteiten de inbeslagname bevolen van alle gezondheidscentra die worden beheerd door de katholieke kerk nadat in april 2019 de vier katholieke bisschoppen van Eritrea de autoriteiten hebben opgeroepen om tot echte dialoog over vrede en verzoening in Eritrea te komen en om hervormingen door te voeren. Nederland heeft in EU verband de zorgen over de schending van de land- en eigendomsrechten van de katholieke kerk expliciet genoemd in de 43^e vergadering van de VN Mensenrechtenraad in februari jl. Ook heeft Nederland recent opheldering gevraagd bij de Eritrese ambassadeur in Brussel die mede-geaccrediteerd is in Nederland.

Vraag 4

Bent u van mening dat de mensenrechtensituatie in Eritrea sinds de ontspanning in de relatie met Ethiopië is verbeterd of niet? Kunt u uw antwoord toelichten? Hoe stelt u de mensenrechtensituatie in Eritrea in bilateraal en multilateraal verband aan de orde?

Antwoord 4

Sinds de ontspanning in de relatie met Ethiopië is er weinig tot geen verandering zichtbaar in Eritrea. Hoewel de relatie tussen Eritrea en buurlanden verbeterd is sinds juli 2018, heeft dit niet geleid tot binnenlandse hervormingen. Nederland heeft in bilateraal en multilateraal verband zijn zorgen geuit over het uitblijven hiervan. In de bilaterale dialoog met Eritrese ambassadeur in Brussel die mede-geaccrediteerd is in Nederland komen deze onderwerpen geregeld aan bod. Tevens heeft de Secretaris-Generaal van het Ministerie van Buitenlandse Zaken deze boodschappen afgegeven tijdens haar bezoek aan Eritrea in april 2019.

In multilateraal verband is de VN-Mensenrechtenraad het aangewezen forum om de mensenrechtensituatie in landen te bespreken. Nederland spreekt zich voortdurend uit over de zorgwekkende mensenrechtensituatie in Eritrea en roept het land op om de mensenrechten te respecteren en om samen te werken met de Speciaal Rapporteur voor de mensenrechtensituatie in Eritrea. Op Nederlands initiatief is er in juni 2019 een kerngroep gevormd bestaande uit Nederland, Duitsland, Frankrijk, België, Oostenrijk en Australië, om het mandaat van de Speciaal Rapporteur voor Eritrea te verlengen en zo Eritrea op de agenda van de VN Mensenrechtenraad te houden. Nederland zal dit jaar – ditmaal als lid van de MRR – wederom samen met de kerngroep een mandaatverlengingsresolutie indienen en daarbij in het bijzonder Eritrea oproepen om hervormingen door te voeren, gevangenen vrij te laten en democratische vrijheden en mensenrechten te respecteren.

---

² Informatie van de Amerikaanse Commissie voor internationale religieuze vrijheid over Eritrea (<https://www.uscirf.gov/sites/default/files/Eritrea.pdf>).

Vraag 5

Is de Nederlandse overheid op de hoogte van de inmenging van de Eritrese overheid in religieuze aangelegenheden in Eritrea, maar ook hier in de Eritrese diaspora, in Nederland?³

Antwoord 5

Ja.

Vraag 6

Welke maatregelen kan de Nederlandse overheid treffen om de religieuze vrijheid van Eritrese vluchtelingen, geestelijken en volgelingen te beschermen?

Antwoord 6

Het kabinet staat voor het beschermen van de rechten van iedereen in Nederland. Dat betekent tevens bescherming tegen druk vanuit het land van herkomst. Wanneer er sprake is van mogelijke strafbare gedragingen, zoals bedreiging of afpersing, roept het kabinet iedereen in Nederland op om altijd aangifte bij de politie te doen.

Om de aangiftebereidheid te vergroten binnen de Eritrese gemeenschap is in 2017 een handreiking gepubliceerd voor gemeenten met informatie over de Eritrese gemeenschap en hoe beleidsmakers, professionals en vrijwilligers Eritrese nieuwkomers kunnen ondersteunen in hun integratie. Daarnaast is zoals gemeld in de brief van 4 februari 2019 (Kamerstuk 22 831, nr. 137) een handelingskader ontwikkeld om politiemedewerkers nader te informeren en bewust te maken over de problematiek binnen de Eritrese gemeenschap. Het kabinet heeft bovendien een beperkt aantal diplomatieke instrumenten tot zijn beschikking om landen aan te spreken op ongewenste inmenging. Zo heeft het kabinet in januari 2018 de Tijdelijk Zaakgelastigde van het Eritrese ambassadekantoor in Den Haag tot persona non grata verklaard en zijn vertrek geëist. Dit besluit volgde op aanhoudende aanwijzingen dat intimidatie en dwang plaatsvonden bij de inning van de diasporabelasting waardoor het kabinet zich genoodzaakt zag een krachtig diplomatiek signaal af te geven aan de Eritrese autoriteiten (Kamerstuk 22 831, nr. 135). In dit verband wijzen wij u ten slotte op de Kamerbrief over de aanpak tegen ongewenste buitenlandse inmenging van 16 maart 2018 (Kamerstuk 30 821, nr. 42).

Vraag 7

Bent u bereid de Eritrese vertegenwoordiging in Nederland duidelijk te maken dat Nederlandse overheid niet gediend is van inmenging van de Eritrese overheid in het leven van Eritrese vluchtelingen in Nederland aangezien zij juist voor het regime zijn gevlucht en hier hun heil hebben gezocht? Welke maatregelen kan de Nederlandse overheid nemen om deze ongewenste inmenging tegen te gaan?

Antwoord 7

Zie ook het antwoord op vraag 6. Indien er concrete gevallen zijn van inmenging van de Eritrese overheid in het leven van Eritreeërs in Nederland, dan zal ik aan de Eritrese ambassadeur duidelijk maken dat de Nederlandse overheid niet van zulke praktijken is gediend.

---

³ Zoals eerder al beschreven in het rapport Niets is wat het lijkt van DSP-Groep Amsterdam/ Tilburg University (https://www.dsp-groep.nl/wp-content/uploads/16pverit_Niets_is_wat_het_lijkt-DSP_2016.pdf).